

Warszawa, 5.07.2023 r.

Dear Sir,

**Commander-in-Chief of the Border
Guard
gen. div. BG Tomasz Praga**

The Right to Protection Charitable Foundation (hereinafter: R2P) is a Ukrainian non-governmental organization whose activities are aimed at ensuring the protection and observance of the human rights of vulnerable groups of migrants: internally displaced people, refugees, persons in need of complementary protection, asylum seekers and stateless persons.

The Association for Legal Intervention (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, hereinafter: SIP) is a Polish professionalized non-governmental organization established in 2005 with the aim of combating social exclusion as well as protecting and advancing the rights of foreigners, including asylum seekers, refugees and stateless persons.

HIAS is the international Jewish humanitarian organization that provides vital services to refugees and asylum seekers in more than 20 countries. It was established in 1909 in New York City, USA.

Alliance for Black Justice (hereinafter: ABJ) is a group of organizations based in Poland and created by Poles of African descent.

Szanowny Pan,

**Komendant Główny Straży Granicznej
gen. dyw. SG Tomasz Praga**

Fundacja «Right to Protection» (dalej: R2P) to ukraińska organizacja pozarządowa, której działania mają na celu zapewnienie ochrony i przestrzegania praw człowieka osób należących do szczególnie wrażliwych grup cudzoziemców: wewnątrznie przesiedlonych osób, uchodźców, osób potrzebujących ochrony uzupełniającej, osób ubiegających się o ochronę oraz bezpaństwowców.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (dalej: SIP) to polska organizacja pozarządowa założona w 2005 roku, której celem jest zwalczanie wykluczenia społecznego oraz ochrona i promocja praw obcokrajowców, w tym osób starających się o ochronę, uchodźców i bezpaństwowców.

HIAS to międzynarodowa, żydowska organizacja humanitarna, która świadczy niezbędną pomoc uchodźcom i osobom starającym się o ochronę w ponad 20 krajach. Została założona w 1909 roku w Nowym Jorku.

Alliance for Black Justice (dalej: ABJ) to grupa organizacji działających w Polsce, utworzona przez Polaków pochodzenia afrykańskiego.

R2P, SIP, HIAS i ABJ są coraz bardziej zaniepokojone praktyką państw

Warszawa, 5.07.2023 r.

R2P, SIP, HIAS and ABJ are increasingly worried by the EU Member States' practice of refusing entry to persons seeking protection against the ongoing hostilities in Ukraine, in particular to asylum seekers, refugees and complementary protection holders in this country.

Following the Russian invasion of Ukraine on February 24, 2022, millions of people, including asylum seekers, refugees and persons in need of complementary protection were forced to seek safety abroad. Simplification of border control, introduced upon the outbreak of the war, allowed them to cross the Ukraine-EU border in an emergency situation even without proper documents.

However, after the end of the first quarter of 2022 many persons displaced from Ukraine were deprived of such a "privilege". Until the end of April 2023, over 18.000 people were denied entry at the Polish-Ukrainian border, including more than 15.000 Ukrainian nationals.¹ Refugees, asylum seekers and complementary protection holders in Ukraine were also required to present their travel documents and visas to cross

członkowskich UE polegającą na odmowie wjazdu osób poszukujących ochrony przed trwającymi działaniami wojennymi na Ukrainie, w szczególności osób starających się o ochronę, uchodźców i osób posiadających ochronę uzupełniającą w tym kraju.

Na skutek agresji Rosji na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 roku, miliony ludzi, w tym osoby starające się o ochronę, uchodźcy i osoby potrzebujące ochrony uzupełniającej, zmuszone były szukać bezpieczeństwa za granicą. Uproszczenie kontroli granicznej wprowadzone w momencie wybuchu wojny pozwoliło im przekroczyć granicę Ukraina-UE w sytuacji awaryjnej nawet bez odpowiednich dokumentów.

Jednak po zakończeniu pierwszego kwartału 2022 roku wiele osób wysiedlonych z Ukrainy pozbawiono takiego «przywileju». Do końca kwietnia 2023 roku ponad 18 000 osobom odmówiono wjazdu na granicy polsko-ukraińskiej, w tym ponad 15 000 obywatelom Ukrainy.⁶ Uchodźcy, osoby starające się o ochronę i beneficjenci ochrony uzupełniającej w Ukrainie również musieli przedstawić swoje dokumenty podróży i wizy, aby

¹ Information based on the statistical data made available to SIP by the Polish Border Guard. See also SIP, [Disturbing refusals of entry at the Ukrainian border - Association for Legal Intervention \(interwencjaprawna.pl\)](#), March 2023; SIP, [Input to the EUAA's Asylum Report](#), February 2023, 6; PRAB, [Beaten, punished and pushed back](#), January 2023, 12.

⁶ Informacja statystyczna udostępniona SIP przez polską Straż Graniczną. Patrz także SIP, [Disturbing refusals of entry at the Ukrainian border - Association for Legal Intervention \(interwencjaprawna.pl\)](#), March 2023; SIP, [Input to the EUAA's Asylum Report](#), February 2023, 6; PRAB, [Beaten, punished and pushed back](#), January 2023, 12.

Warszawa, 5.07.2023 r.

into the European Union.² For many third-country nationals this proved to be an insurmountable barrier that effectively prevented them from reaching safety.

Facilitating the movement of people in search of safety should be a priority for both Ukraine and the countries of the European Union. According to para. 5(c) of Article 6 of the Schengen Borders Code, a member state may allow citizens of third countries who do not meet one or more of the conditions set forth in the Schengen Borders Code to enter its territory for humanitarian reasons, on the basis of national interests or because international obligations.

Movement of persons seeking protection against the ongoing hostilities in Ukraine seems to be particularly hampered in Poland. In total, in the period of March 2022-April 2023, over 3.000 non-Ukrainian third-country nationals were refused entry at the Polish-Ukrainian border. Some of them were seeking asylum in Ukraine or were granted international or complementary protection in this country.

Along with this, there are cases in the R2P's practice, when people were

przekroczyć granicę Unii Europejskiej.⁷ Dla wielu obywateli państw trzecich okazało się to barierą nie do pokonania, która skutecznie uniemożliwiła im dotarcie do bezpiecznego miejsca.

Ułatwianie przemieszczania się osobom poszukującym ochrony przed trwającymi działaniami wojennymi w Ukrainie, powinno być priorytetem zarówno dla Ukrainy, jak i dla krajów Unii Europejskiej. Zgodnie z ust. 5 lit. C) artykułu 6 Kodeksu Granicznego Schengen, państwo członkowskie może zezwolić obywatelom państw trzecich, którzy nie spełniają jednego lub więcej warunków określonych w Kodeksie Granicznym Schengen, na wjazd na swoje terytorium z powodów humanitarnych, ze względu na interes narodowy lub z uwagi na zobowiązania międzynarodowe.

Ruch osób poszukujących ochrony przed trwającymi działaniami wojennymi w Ukrainie wydaje się szczególnie utrudniony w Polsce. Łącznie w okresie od marca 2022 roku do kwietnia 2023 roku na granicy polsko-ukraińskiej odmówiono wjazdu ponad 3 000 obywatelom państw trzecich niebędących obywatelami Ukrainy. Niektórzy z nich ubiegali się o ochronę w Ukrainie lub otrzymali już ochronę międzynarodową lub uzupełniającą w tym kraju.

² <https://r2p.org.ua/trudnoshhi-z-yakymy-stykayutsya-shukachi-zahystu-ta-bizhenczi-pid-chas-voyennogo-stanu-v-ukrayini/>

⁷ <https://r2p.org.ua/trudnoshhi-z-yakymy-stykayutsya-shukachi-zahystu-ta-bizhenczi-pid-chas-voyennogo-stanu-v-ukrayini/>

Warszawa, 5.07.2023 r.

deprived of the chance to leave the territory of Ukraine based on the absence of a visa or a residence permit despite the ongoing hostilities. Hence, one Syrian national, **granted complementary protection in Ukraine** approached R2P in January 2023 with the request for help in crossing the border to the EU. On January 25, 2023 the beneficiary received a complementary protection travel document in Ukraine, but his attempts to cross the border after that were unsuccessful: on 8 February 2023 and 9 February 2023 he tried to cross the border with Poland, but he was refused as he had no visa. He had a written rejection from the Polish Border Guard in his possession, which stated that his travel document was not sufficient and he did not have a visa.

The same problem faced recognized refugees in Ukraine. For instance, a Rwandan national – a **recognized refugee in Ukraine**, approached R2P in February 2023. On 18 February the beneficiary planned to leave by bus from Kyiv to Belgium, he had in his possession an extended refugee certificate and appropriate refugee travel document. He is a person with disabilities (he is blind) and was accompanied by his wife, a citizen of Ukraine with all appropriate documents. On the night of 18-19 February the Polish Border Guard at Medyka refused to let the beneficiary enter Poland based on the absence of a visa. Thus, they returned home to Kyiv and decided not to try again.

W praktyce zaobserwowanej przez R2P zdarzają się przypadki, gdy ludzie są pozbawiani szansy opuszczenia terytorium Ukrainy z powodu braku wizy lub zezwolenia na pobyt, pomimo trwających działań wojennych. W związku z tym obywatel Syrii, **któremu przyznano ochronę uzupełniającą w Ukrainie**, zgłosił się do R2P w styczniu 2023 roku, z prośbą o pomoc w przekroczeniu granicy UE. 25 stycznia 2023 roku beneficjent otrzymał dokument podróży potwierdzający ochronę uzupełniającą w Ukrainie, ale jego próby przekroczenia granicy nie powiodły się; 8 lutego 2023 roku i 9 lutego 2023 roku próbował przekroczyć granicę z Polską, ale odmówiono mu wjazdu ze względu na brak wizy. Cudzoziemiec posiada pisemną odmowę Straży Granicznej, która stwierdza, że jego dokument podróży jest niewystarczający i nie posiada wizy.

Ten sam problem dotyczy uchodźców z uznanym statusem w Ukrainie. Na przykład, w lutym 2023 roku, zgłosił się do R2P obywatel Rwandy – osoba z **przyznanym statusem uchodźcy** w Ukrainie. 18 lutego beneficjent planował wyjazd autobusem z Kijowa do Belgii, miał przy sobie ważne zaświadczenie o nadaniu statusu uchodźcy i odpowiedni dokument podróży dla uchodźców. Jest osobą niepełnosprawną (osoba niewidząca). Towarzyszyła mu żona, obywatelka Ukrainy, posiadająca wszystkie odpowiednie dokumenty. W nocy z 18 na 19 lutego Straż Graniczna w Medyce odmówiła wpuszczenia beneficjenta do Polski z powodu braku wizy. W związku z tym powrócili oni do domu do Kijowa i

Warszawa, 5.07.2023 r.

In addition, in crossing the border to the EU are rejected those who *already have temporary protection*.³ Thus, a Russian national – a recognized refugee in Ukraine – approached R2P in March 2023. The beneficiary was going to return to Germany, but faced rejection on the border of Poland. On 3 March 2022, she left for Germany with her family on the basis of a refugee certificate through the Uhryniv checkpoint, and in March 2023 she returned to Ukraine through the Hrebenne - Rava-Ruska checkpoint. She was allowed to cross the border on the basis of a temporary protection document issued in Germany and a refugee certificate issued in Ukraine to settle her problems with the university and to apply for a travel document. On 8 March 2023 she, having in possession a travel document, tried to return to Germany by train, but was refused to cross the Poland-Ukraine border at the station in Przemyśl at the checkpoint. Despite the fact that she showed all available documents, including a document confirming her refugee status and a travel document, as well as temporary protection in Germany, she was not allowed to cross the border. She was not provided with the written rejection, but was explained that she could not cross the border as she was a Russian citizen.

zdecydowali się na niepodejmowanie kolejnych prób.

Ponadto, odmawia się wjazdu do UE osobom *posiadającym ochronę tymczasową*.⁸ Tak więc w marcu 2023 roku zgłosiła się do R2P obywatelka Rosji – osoba z statusem uchodźczynie w Ukrainie. Beneficjentka planowała powrócić do Niemiec, ale odmówiono jej wjazdu na granicy z Polską. 3 marca 2022 roku wyjechała do Niemiec z rodziną na podstawie zaświadczenia o nadaniu statusu uchodźcy przez przejście graniczne Uhryniv, a w marcu 2023 roku wróciła do Ukrainy przez przejście graniczne Hrebenne— Rawa Ruska. Pozwolono jej przekroczyć granicę na podstawie dokumentu potwierdzającego posiadanie ochrony tymczasowej wydanego w Niemczech oraz zaświadczenia o nadaniu statusu uchodźcy wydanego na Ukrainie, aby załatwiła swoje sprawy na uczelni i złożyła wniosek o dokument podróży. 8 marca 2023 roku próbowała powrócić do Niemiec pociągiem, ale nie pozwolono jej przekroczyć granicy między Polską a Ukrainą na stacji w Przemyślu. Pomimo tego, że pokazała wszystkie dostępne dokumenty, w tym dokument potwierdzający jej status uchodźcy i dokument podróży oraz uzyskanie ochrony tymczasowej w Niemczech, nie pozwolono jej przekroczyć granicy. Nie otrzymała pisemnej odmowy, ale

³ See also SIP, [Disturbing refusals of entry at the Ukrainian border - Association for Legal Intervention \(interwencjaprawna.pl\)](#), March 2023; SIP, [Input to the EUAA's Asylum Report](#), February 2023, 6.

⁸ SIP, [Disturbing refusals of entry at the Ukrainian border - Association for Legal Intervention \(interwencjaprawna.pl\)](#), March 2023; SIP, [Input to the EUAA's Asylum Report](#), February 2023, 6.

Warszawa, 5.07.2023 r.

All these refusals lead to leaving people in a legally undefined state. For many, obtaining a visa is impossible, as for instance Poland does not recognize travel documents of a person in need of complementary protection.⁴ Moreover, asylum seekers in Ukraine may not have passport documents at all. Thus, some asylum seekers and recognized refugees are trapped in Ukraine without the possibility of looking for safety in the EU.

In accordance with Directive 2001/55/EC, Member States may extend temporary protection to all other stateless persons or nationals of third countries other than Ukraine residing legally in Ukraine who are unable to return in safe and durable conditions to their country or region of origin. Such persons could include third-country nationals who were studying or working in Ukraine on a short-term basis at the time of the events leading to the mass influx of displaced persons. Such persons should in any event be admitted into the EU on humanitarian grounds without requiring, in particular, possession of a valid visa or sufficient means of subsistence or valid travel documents, to ensure safe passage with a view to returning to their country or region of origin. Communication from the European Commission on Operational guidelines for the implementation of Council implementing Decision 2022/382

wyjaśniono jej, że nie może przekroczyć granicy, ponieważ jest obywatelką Rosji.

Wszystkie te odmowy prowadzą do pozostawienia ludzi w prawnie nieokreślonej sytuacji. Dla wielu osób uzyskanie wizy jest niemożliwe, np. Polska nie uznaje dokumentów podróży beneficjentów ochrony uzupełniającej. Ponadto, osoby starające się o ochronę w Ukrainie mogą nie mieć w ogóle dokumentów paszportowych. W rezultacie niektóre z tych osób poszukujących ochrony i z przyznanym statusem uchodźców nie może opuścić Ukrainy, a tym samym pozbawieni są możliwości szukania bezpieczeństwa w innych krajach.

Zgodnie z Dyrektywą 2001/55/WE, państwa członkowskie mogą udzielić ochrony tymczasowej wszystkim bezpaństwowcom lub obywatelom państw trzecich, innym niż obywatele Ukrainy, legalnie przebywającym na terenie Ukrainy i niezdolnym do powrotu w bezpiecznych i trwałych warunkach do swojego kraju lub regionu pochodzenia. Ta grupa może obejmować obywateli państw trzecich, którzy krótkoterminowo studiowali lub pracowali na terenie Ukrainy w czasie trwania wydarzeń prowadzących do masowego napływu przesiedlonych osób. W każdym przypadku takie osoby powinny być wpuszczane do UE z powodów humanitarnych, bez konieczności posiadania ważnej wizy, wystarczających

⁴ <https://r2p.org.ua/international-and-equivalent-national-protection-in-ukraine-features-of-documents-and-freedom-of-movement/?lang=en>

Warszawa, 5.07.2023 r.

establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection 2022/C 126 I/01, states, that "in any event, as referred to in recital 13, persons who are not entitled to temporary protection or adequate protection under national law and are able to return in safe and durable conditions to their country of origin, should be admitted into the Union, even where they do not meet all the entry conditions set out by the Schengen Borders Code, in order to ensure safe passage with a view to returning to their country or region of origin".

UNHCR stipulates in its position on returnees to Ukraine that people of non-Ukrainian nationalities may also choose, or be compelled, to leave Ukraine as a result of developments related to the conflict and should be allowed to do so.⁵

According to the Universal Declaration of Human Rights, everyone has the right to leave any country, including their own, and to return to their own country.

The Polish government and Border Guard should make sure that all persons fleeing Ukraine, including non-Ukrainian asylum seekers, refugees and complementary

środków utrzymania lub ważnych dokumentów podróży, tak aby mogły mieć zapewniony bezpieczny przejazd i powrót do swojego kraju lub regionu pochodzenia. Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie wytycznych operacyjnych dotyczących wykonania decyzji wykonawczej Rady 2022/382 stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony 2022/C 126 I/01, stanowi, że "W każdym przypadku, jak wspomniano w motywie 13, osoby, które nie są uprawnione do tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony przewidzianej w prawie krajowym i które są w stanie powrócić w bezpiecznych i trwałych warunkach do swojego państwa pochodzenia, powinny zostać przyjęte na terytorium Unii, nawet jeżeli nie spełniają wszystkich warunków wjazdu określonych w kodeksie granicznym Schengen, tak aby miały możliwość bezpiecznego przejazdu i powrotu do państwa lub regionu pochodzenia".

UNHCR stwierdza w swoim stanowisku dotyczącym osób powracających do Ukrainy, że osoby o nieukraińskiej narodowości mogą również chcieć lub zostać zmuszone do opuszczenia Ukrainy w wyniku wydarzeń związanych z konfliktem i powinny mieć do tego prawo.⁹

Zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, każdy ma prawo opuszczać

⁵ <https://www.refworld.org/docid/621de9894.html>

⁹ <https://www.refworld.org/docid/621de9894.html>

Warszawa, 5.07.2023 r.

protection holders, can leave Ukraine to seek safety in Poland or any other country of the European Union.

On behalf of:

*The Right to Protection Charitable Foundation
The Association for Legal Intervention
HIAS Poland
Alliance for Black Justice*

dowolne państwo, w tym swoje własne, i powracać do swojego kraju.

Polski rząd i Straż Graniczna powinny zadbać o to, aby wszyscy ludzie uciekający z Ukrainy, w tym osoby o obywatelstwie innym niż ukraińskie, ubiegające się o ochronę, uchodźcy i osoby objęte ochroną uzupełniającą, mogli opuścić Ukrainę i szukać bezpieczeństwa w Polsce lub innych krajach Unii Europejskiej.

W imieniu:

*The Right to Protection Charitable Foundation
Stowarzyszenia Interwencji Prawnej
HIAS Poland
Alliance for Black Justice*

Katarzyna Stubiak
PREZESKA ZARZĄDU
Stowarzyszenia Interwencji Prawnej

Prezeska Zarządu
Stowarzyszenia Interwencji Prawnej

President of the Board
Association for Legal Intervention